

Az adósságrendezés kezdeményezésére vonatkozó feltételek

Az adósságrendezési eljárás célja

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: törvény, Are. tv.) célja, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő természetes személyek **adóssága - a szükséges vagyon és jövedelem felhasználásával - szabályozott keretek között kerüljön rendezésre úgy, hogy az eljárás alatt az adósok fizetőképessége helyre álljon.**

Az adósságrendezési eljárás általános feltételei

Azoknak az adósoknak jelenthet segítséget az adósságrendezési eljárás, akiknek

- **van valamennyi vagyonuk,**
- **rendszeres jövedelemmel rendelkeznek,**
- **a kezdeményezés benyújtásától kezdve képesek fizetni a minimális törlesztőrészt** a főhitelezőnek, ami a zálogjoggal nyilvántartott követelés 7,8%-ának egy tizenketted része, de legfeljebb a zálogjoggal terhelt ingatlan forgalmi értéke 7,8%-a egy tizenketted részének megfelelő havi összeg (ettől az egyezségben el lehet térni),
- **hajlandóak és képesek 5 évig** a hitelezőkkel és a Családi Csődvédelmi Szolgálattal együttműködve az adósságrendezés szerinti **egyezségnek megfelelően törleszteni a tartozásukat,**
- **képesek szoros pénzügyi kontroll mellett élni** annak érdekében, hogy **az eljárás végeztével mentesüljenek korábbi adósságuk egy meghatározó részének megfizetése alól,** mert utána tiszta lappal folytathatják életüket.

A fentiek alapján a minimális törlesztőrészlet azt jelenti, hogy ha a zálogjoggal nyilvántartott követelés összege magasabb mint az ingatlan forgalmi értékének összege, akkor az ingatlan forgalmi értékének összegét kell figyelembe venni, azonban ha a zálogjoggal nyilvántartott követelés összege alacsonyabb mint az ingatlan forgalmi értékének összege akkor a zálogjoggal nyilvántartott követelés összegét kell figyelembe venni.

A **minimális törlesztőrészlet** azt jelenti, hogy ha például a zálogjoggal biztosított követelés nyilvántartott összege 10 millió forint és a hitel folyósításakor az ingatlan forgalmi értéke **15 millió forint** volt, akkor a követelés összegének 7,8%-ának az egy tizenketted része, **65.000.-Ft** a folyamatosan teljesítendő **törlesztési kötelezettség**. Ha a zálogjoggal biztosított követelés nyilvántartott összege 17 millió forint és a hitel folyósításakor az ingatlan forgalmi értéke **15 millió forint** volt, akkor az ingatlan forgalmi értékének 7,8%-a 1.170.000.-Ft, amely egy tizenketted része 97.500.-Ft, tehát a megállapodás **jóváhagyásáig, és azt követően is** folyamatosan teljesítendő törlesztési **kötelezettség legalább 97.500.-Ft minden hónapban.**

A kezdeményezésre jogosultak személyi köre

Az eljárásban természetes személyek vehetnek részt, vagyis

- magánszemélyek,
- egyéni vállalkozók,
- őstermelők.

Közös kezdeményezés – egyidejűleg egy eljárás

Az adós és adóstárs csak közösen kezdeményezheti az adósságrendezési eljárást és csak egy adósságrendezési eljárásban vehetnek részt.

Adós és adóstárs csak közösen kezdeményezheti az adósságrendezési eljárást, és adósként, adóstársként **egyidejűleg csak egy adósságrendezési eljárásban** vehetnek részt. (A törvény 7. § (3) bekezdés)

A meghatározott **feltételeket az eljárás kezdeményezésekor kell vizsgálni**. Ha utóbb derül ki, hogy az eljárás kezdeményezésekor az adós vagy adóstárs valótlan vagy hamis adatot szolgáltatott, hamisított vagy valótlan tartalmú okiratot nyújtott be, vagy a valóságnak nem megfelelően nyilatkozott, a hitelező az adósságrendezés iránti kezdeményezés elutasítását vagy az adósságrendezési eljárás megszüntetését kezdeményezheti, a Családi Csődvédelmi Szolgálat vagy a családi vagyonfelügyelő pedig hivatalból kezdeményezi az adósságrendezési eljárás megszüntetését. (A törvény 7. § (4) bekezdés).

Az eljárás lényege

Az adósságrendezési eljárás

- a résztvevők **együttműködésén alapul**,
- egy **független szakértő** közreműködésével az adósságok koordinált módon kerülnek rendezésre,
- **minden tartozást** be kell vonni az eljárásba,
- figyelembe veszi az adósok és a hitelezők **méltányolható érdekeit**,
- az **adósok** és a velük közös háztartásban élők **lakhatási, létfenntartási költségeihez igazodó vagyonértékesítési, jövedelem-felosztási és vagyonfelosztási szabályokat alakít ki**,
- méltányos törlesztési ütemezést valósít meg,
- **erősíti** az adósok **törlesztési képességét**,
- a megállapodást és a szabályokat betartó jóhiszeműen eljáró adósokat a tartozás megállapodás szerinti mértékű megfizetése után a **fennmaradó adósságok megfizetése alól véglegesen mentesíti**.

Az eljárás kezdeményezésének módja

A kezdeményezés **valamennyi mellékletével együtt itt tölthető le** - A kezdeményezés csak ezen a **formanyomtatványon** nyújtható be a **főhitelező pénzügyi intézményhez**.

Kivételes esetben, ha a főhitelező megszűnt, vagy végelszámolás vagy szanálási eljárás alatt áll, a kérelmező lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes Családi Csődvédelmi Szolgálathoz. A területileg illetékes [Családi Csődvédelmi Szolgálatok elérhetőségei](#)

A Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ adósságrendezéssel kapcsolatos tájékoztatóit az alábbiak szerint érheti el: www.mnb.hu
FOGYASZTÓVÉDELEM / Döntenem kell / Hitel, lízing / Adósságrendezés
Közvetlenül: <http://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/dontenem-kell/hitel-lizing/adossagrendezes>

Az eljárás kezdeményezése

2016. szeptember 30. után adósságrendezési eljárást nem csak azok kezdeményezhetik, akiknek a lakóingatlanára vonatkozó hitelhez kapcsolódó hátraléka van és emiatt a szerződését felmondták vagy lejárttá tették, hanem már abban az esetben is kezdeményezhető, ha késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozva a hitelezők egyike sem mondta még fel-, illetve nem tette lejárttá a hitelszerződést, és az adós tartozásai meghaladják a vagyonát, de ezeknek a tartozásoknak az összege nem érheti el a vagyon kétszeresét.

A kezdeményezés általános feltételei

A törvény feltételeket szab a vagyon és az eladósodottság mértéke, és a tartozásállomány összetétele szempontjából. Akiknek a tartozásállománya több mint a kétszerese a vagyonának, azoktól a magáncsődeljárásban már nem várható a kedvezmények ellenére a tartozások megfelelően történő törlesztése, ezen élethelyzet kezelésére ugyanis a törvény – adós- és hitelezői érdekek egyensúlyát célzó – jogi megoldásai nem alkalmasak.

A kizáró okok között van továbbá a korábbi adósságrendezés, ennek lezárásától számítva csak 10 évet követően lehet újra csődvédelmet kérni. Ez a szabály a visszaélések megelőzését és fizetési fegyelem megtartását célozza.

Adósságrendezés az alábbi **együttes feltételek** esetén kezdeményezhető: (Lásd Törvény 7. § (1) bekezdés a) – g) pontok)

- a) **„LEGALÁBB 2 MILLIÓ - LEGFELJEBB 60 MILLIÓ FORINT ÖSSZEGŰ TARTOZÁS”**: ha az adósnak – önálló adósi vagy adóstársi minőségében, **adóstárjaival együtt – összességében – kamattal, járulékokkal növelten** – egy vagy több, **összesen legalább 2 millió forint, de legfeljebb 60 millió forint közötti, hatósági vagy bírósági úton érvényesíthető tartozása van**. Ez lehet egy vagy több tartozás is összevontan.

Ha a tartozás a 2.000.000.-Ft-ot nem ér el, akkor adósságrendezési eljárás nem kezdeményezhető. Ebben az esetben ugyanis a tartozás összege nem olyan mértékű, amely indokolná az eljárás lefolytatását.

Nem kezdeményezhető eljárás akkor sem, ha a tartozás összege a 60.000.000.-Ft-ot meghaladja: az eladósodottság mértéke olyan magas, hogy az adósságrendezési eljárás kellő védelmet már nem tud biztosítani. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adós tartozása egy, vagy több tételből is állhat. Nincs jelentősége annak, hogy önálló (egyedüli adós), vagy adóstársi tartozásról van szó, ezeket együttesen kell figyelembe venni azzal, hogy a számítás alapját a tartozás(ok) bruttó összege adja. Ennek megfelelően az eljárás megindításánál figyelembe kell venni a tőkeösszeget – adóstársnál az adósról eső tőkereszt – valamint ezek esetleges járulékait. Ilyen járulék lehet például a törvényes, vagy szerződésen alapuló ügyleti/késedelmi kamat, a perköltség, a végrehajtás során felmerülő valamennyi költség, a követelés behajtásával addig felmerült szükséges és indokolt, igazolt kiadások.

Az eljárás megindításakor ezeket a költségeket a tőkeösszeghez hozzá kell számítani és ez alapján kell eldönteni, hogy az adós jogosult-e az eljárás megindítására, vagy nem. Elképzelhető, hogy az adós a tartozásából már törlesztett. Abban az esetben, ha a felek közötti jogviszony a befizetések elszámolására vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezéseket, akkor a Ptk. idevágó szabályi szerint kell a befizetéseket elszámolni. A Ptk. által meghatározott elszámolási rend a következő: költség, kamat, tőke. Ennek pontos számítása során ismerhetjük csak meg a bruttó tartozás összegét. Ha az így kiszámolt összeg a fenti tartományba esik, akkor az adós az eljárás alanya lehet, ellenkező esetben nem is kell a további feltételeket vizsgálni. Hangsúlyozzuk, hogy olyan tartozásról lehet csak szó, amely hatósági, vagy bírósági úton érvényesíthető. Amennyiben a pénztartozás, vagy annak bármely eleme nem forintban áll fenn, akkor a Magyar Nemzeti Bank által közzétett – az adósságrendezési feltételek vizsgálatok irányadó – deviza középárfolyamon kell a tartozás összegét számítani.

- b) **„TARTOZÁS NEM LEHET TOBB MINT A VAGYON KÉTSZERESE”**: az a) pont szerinti **tartozások meghaladják** az adós, adóstárs **adósságrendezésbe tartozó vagyonát, de nem haladhatja meg** az adós, adóstárs **belföldön található vagy hozzáférhető vagyonának 200%-át**, azzal, hogy ez utóbbi rendelkezés szempontjából

a vagyona beleértendő az adós, adóstárs öt évre számított, adósságrendezésbe vonható várható bevétele is. Az adósságrendezésbe nem vonás alól mentesített vagyont és bevételeket külön végrehajtási rendelet szabályozza.

További feltétel, hogy az előző pontban részletezett egybeszámolt tartozás összege meghaladja az adós (adóstárs) vagyonát, viszont nem haladja meg az adós (adóstárs) belföldön található, vagy hozzáférhető vagyonának kétszeresét. Ez az eladósodottság felső határa: eddig a mértékig az adósság még kezelhető, a jogalkotói cél megvalósítható.

A vagyon aktívából és passzívából állhat.

Az eljárás során figyelembe vehető vagyonelemek, a vagyonleltár elemeivel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ adósságrendezéssel kapcsolatos általános tájékoztatója az alábbiak szerint érheti el: www.mnb.hu/FOGYASZTÓVÉDELEM / Döntenem kell / Hitel, lízing / Adósságrendezés Közvetlenül: <http://www.mnb.hu/letoltes/3-magancsod-sorvezeto-08-05.pdf>

Az adós (adóstárs) tekintetében valamennyi vagyoni elemet számításba kell venni. A vagyon lehet dolog, jog, követelés, mint például az ingó-ingatlan vagyon, a készpénzállomány (forint, vagy deviza), a gazdasági társaságban meglévő részesedés, a követelések, a váromány (tartási-életjáradéki-öröklési szerződés-alapján, várt örökségről való rendelkezés) az adós (adóstárs) 5 évre számított bármilyen jogcímen várható, és az adósságrendezésbe bevonható bevételei. A bevétel szempontjából figyelmen kívül kell hagyni a törvény végrehajtási rendeletében felsorolt bevételeket.

Lásd e tekintetben a természetes személyek adósságrendezési eljárásában az adósságrendezésbe nem tartozó vagyonról és bevételekről szóló [230/2015. \(VIII. 12.\) Korm. rendeletet](#).

Megjelent: Magyar Közlöny 2015. évi 116. szám.
A Magyar Közlöny ide mutató linkje: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK15116.pdf>

Lásd e tekintetben továbbá a természetes személyek adósságrendezési eljárásában az adós vagyona forgalmi értékének meghatározásáról szóló [231/2015. \(VIII. 12.\) Korm. rendeletet](#).

Megjelent: Magyar Közlöny 2015. évi 116. szám.
A Magyar Közlöny ide mutató linkje: <http://www.magyar kozlony.hu/dokumentumok/36de46d549bb293e4850c740dd267c7b14e24645/megtekintes>

Az eljárást megelőzően az adós által **óvadékba adott vagyontárgy** csak akkor vonható az adósságrendezési eljárásba, ha az óvadék jogosultja a kielégítési jogának megnyíltát követő 60 napon belül az óvadék tárgya felett a kielégítési jogát nem gyakorolta. Ebben az esetben a jogosult követelését a zálogjogosultakra irányadó szabályok szerint tudja majd érvényesíteni az adósságrendezési eljárásban.

Például **10 millió forintnyi vagyon esetén a tartozás nem lehet több 20 millió forintnál.** Nézzünk egy fordított példát is, ha 12 millió forint a tartozás, legalább 6 millió forintnyi vagyonnal kell rendelkeznie. **Vagyon:** pl. ingatlan, jármű, gép, 5 évnyi jövedelmek összege, képző- vagy iparművészeti alkotás, stb.

- c) „**A TARTOZÁSOK LEGALÁBB 80%-A ELISMERT-, VAGY NEM VITATOTT TARTOZÁS**”:

További követelmény, hogy a tartozások legalább 80%-a az adós (adóstårs) által elismert, nem vitatott. Amennyiben több tartozásról van szó, akkor mindegyiket külön-külön kell megvizsgálni abból a szempontból is, hogy azt adós elismeri, vagy nem vitatja.

A jogerős bírósági ítéletben (jogerős fizetési meghagyásokban) jogerős végzéssel jóváhagyott egyezségben, közokiratba foglalt tartozás-elismerésben szereplő összeget és annak járulékait érdemben nem lehet vitatni – kivéve, ha az adós okirattal igazolja, hogy tartozás nem, vagy az általa, vagy más személy által korábban eszközölt teljesítésekre figyelemmel nem az eredeti összegben áll fenn. Nemcsak az adós, hanem az adóson kívül, de rá tekintettel, más személy is jogosult teljesíteni, melyet a hitelező köteles az adós javára elszámolni. A fenti feltételeknek meg nem felelő tartozásokat lehet érdemben vitatni.

- d) **„90 NAPON TÚLI, 500 000 FT-NÁL TÖBB”**: a tartozások között **legalább egy olyan van, amely már legalább 90 napja lejárt esedékességű, és ezen tartozás mértéke kamatokkal, járulékokkal növelten meghaladja az 500 000 forintot.**

Követelmény az is, hogy több tartozás esetén, legalább egy legalább 90 napja lejárt esedékességű, melynek az összege az 500.000.-Ft-ot meghaladja. A követelés esedékessége egyrészt jelenti azt, hogy a felek közötti megállapodásban rögzített határidő letelt: például a felek között létrejött kölcsönszerződében meghatározott időpont eredménytelenül telt el, a kölcsönösszeg (annak esetleges járulékai) nem kerültek visszafizetésre. Másrészt jelenti azt is, hogy egy el nem ismert, vagy vitatott tartozás esetén a követelés jogosultja közjegyzői [főszabály szerint az 1.000.000.-Ft alatti tőkekövetelések kizárólag közjegyzői által kibocsátott fizetési meghagyás (fmh), útján érvényesíthetők és csak a kötelezett általi ellentmondás révén kerülnek bírói szakaszba.] vagy bírói utat vesz igénybe, mely a kérelmének helyt ad. Ebben az esetben a követelés esedékessége (késelemben esés időpontja) a határozatban megjelölt időpont. Ez utóbbi esetben nem feltétlenül az ítélet meghozatalának időpontját kell alapul venni, hanem a késelemben esés dátumát. Jelen esetben az együttes feltételeket kell vizsgálni: a követelés esedékessége és az eljárás megindítása között legalább 90 nap eltelt, melynek bruttó összege az 500.000.-Ft-ot meghaladja, azaz a követelés és annak valamennyi igazolt járulékat figyelembe kell venni. Amennyiben bármelyik feltétel hiányzik az eljárás megindítására nincs jogszabályi lehetőség.

- e) **„TARTOZÁSOK KÖZÖTT LEGFELJEBB ÖT HÁTRASOROLT KÖVETELÉS LEHET”**:

További feltétel, hogy a tartozások közül a hátrasorolt követelések száma nem haladja meg az ötöt. A hátrasorolt az a követelés, amelynek jogosultja

- az adóstårs, egyéb kötelezettek (ide nem értve a tartásdíjat, kártérítést),
- adós, adóstårs, egyéb kötelezett Ptk. szerinti közeli hozzátartozója, élettársa (ide nem értve a tartásdíjat, kártérítést),
- olyan gazdálkodó szervezet amelynek az adós (adóstårs) vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója, vagy a jegyzett tőke szerint legalább 5%-os részesedéssel rendelkező tagja,
- érvényesíthető magánjogi tartozás, mely nem tartozik a kiemelt követelések, a privilegizált követelések és az egyéb hitelezői követelések közé.

Kiemelt

(hitelezői)

követelések

Lásd törvény 5. § 36. pont

a) a főhitelező jelzáloggal biztosított követelése a zálogjoggal terhelt ingatlan hitelkihelyezéskor megállapított forgalmi értékéig (ha ez nem

állapítható meg, akkor az adósságrendezési eljárás kezdeményezésekor nyilvántartott hitelbiztosítéki értékig) azzal, hogy az ezt meghaladó követelést a c) pont szerinti egyéb hitelezői igények közé kell besorolni,

b) a főhitelezőn kívüli olyan jelzáloghitelező követelése, aki pénzügyi intézményként vagy munkáltatói kölcsönszerződés alapján kölcsönt folyósított, a kölcsönfolyósítás időpontjában alapul vett hitelbiztosítéki értékig, azzal, hogy az ezt meghaladó követelést a 17. pont szerinti egyéb hitelezők követeléseibe közé kell besorolni

c) az adósságrendezési eljárás kezdeményezése előtt megindított, és a bírósági adósságrendezésre tekintettel felfüggesztett végrehajtási eljárásokban a hitelező által előlegezett, de a végrehajtásból meg nem térült végrehajtási költség,

d) az adósságrendezési eljárás kezdeményezése előtt megindított, a bírósági adósságrendezésre tekintettel felfüggesztett bírósági végrehajtáson kívüli zálogértékesítés zálogjogosult által megelőlegezett költsége.

Egyéb hitelező [Lásd [Are. tv. 5. § 17. pont](#)]
aki

a) üzletszerű gazdasági tevékenységével összefüggésben, végrehajtható okirattal vagy számlával igazolt, pénzfizetésre vonatkozó követeléssel rendelkezik az adóssal szemben,

b) az adós vagy adóstárs egyéni vállalkozó munkavállalója, az e jogviszonyából eredő, jogerős bírósági határozattal megállapított követelése tekintetében,

c) az adóssal, adóstárral az adósságrendezés kezdeményezését követően bérbeadóként bérleti jogviszonyt létesít, az ebből származó követelése tekintetében.

Privilegizált követelések [Lásd [Are. tv. 5. § 47. pont](#)]

a) a törvényen alapuló tartásra jogosult részére jogerős határozattal vagy egyezséggel megállapított tartásdíj, szüléssel járó költség és tartásra irányuló járadékszerű szolgáltatás (a továbbiakban együtt: tartásdíj) jogosultanként legfeljebb az öregségi nyugdíj legkisebb mértékének kétszeresét – a bíróság által megállapított méltánylandó esetekben legfeljebb az öregségi nyugdíj legkisebb mértékének háromszorosát – meg nem haladó havi összeggel számolva,

b) bíróság által jogerősen megállapított, természetes személyt járadékszerűen megillető kártérítés, jogosultanként legfeljebb az öregségi nyugdíj legkisebb mértékének másfélszeresét meg nem haladó havi összeggel számolva,

c) társasházi közös költségre vonatkozó követelés, lakásszövetkezeti fenntartási célú követelés, társasházanként, lakásszövetkezetenként legfeljebb 15 000 forintot meg nem haladó havi összeggel számolva, ha pedig a közös költség részeként közműdíjakat is meg kell fizetni, akkor legfeljebb 30 000 forintot meg nem haladó havi összeggel számolva,

d) a természetes személyt egy összegben megillető, bíróság által jogerősen megállapított kártérítés, sérelemdíj, jogosultanként összesen legfeljebb 2 millió forint összegig,

e) közérdekkel összefüggő követelések.

- f) **„FOGYASZTÓI HITELVISZONYBÓL EREDŐ TARTOZÁS VAGY EGYÉNI VÁLLALKOZÁSÁNAK FINANSZÍROZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ TARTOZÁSA** a tartozások között van fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozás vagy olyan hitelviszonyból eredő tartozás, amely az adós, adóstárs egyéni vállalkozásának finanszírozásával függ össze.

A tartozások között lenni kell legalább egy fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozásnak, vagy olyan hitelviszonyból eredő tartozásnak, mely az adós (adóstars) egyéni vállalkozásának finanszírozásával függ össze. (Lásd törvény 7. § (1) bekezdés f) pont)

Fogyasztó

Lásd e tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § [Értelmező rendelkezések] 3. pontját, amely szerint **fogyasztó a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy.**

Vállalkozás

Lásd e tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § [Értelmező rendelkezések] 4. pontját, amely szerint a **vállalkozás a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körében eljáró személy.**

Fogyasztói szerződés

A fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés minősül fogyasztói szerződésnek [Lásd e tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:104. §, valamint a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdését.]

A fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozás azt jelenti, hogy magánszemélyként, nem gazdasági tevékenység céljából felvett hitellel összefüggésben van tartozása.

Lásd e tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § [Értelmező rendelkezések] 3. és 4. pontjait, 6:104. §, valamint a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdését.]

A Nemzeti Jogszabálytár jogszabályra mutató linkjei:

[A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény](#)

[A fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. \(II. 26.\) Korm. rendelet](#)

Amennyiben a fenti feltételek fennállnak, de az adós tartozásai között nincs olyan, amely fogyasztói hitelviszonyból, vagy olyan hitelviszonyból ered, mely egyéni vállalkozása finanszírozásával függ össze, akkor jelen törvény rendelkezései nem alkalmazhatóak. A fogyasztói hitelek, valamint az üzletszerű gazdasági tevékenységet végző egyéni vállalkozás finanszírozásával összefüggő hitelek privilegizált szerephez jutnak ezek

megléte alapja az eljárás megindításának. Jelen szakaszban markánsan jelenik meg a jogalkotói cél, mivel a magáncsőd a banki adósokat segítő állami intézkedéseket követi, a jogalkotó elsősorban a hiteladósokon kíván segíteni. Ha az adósnak egy tartozása van, akkor annak ebből a jogviszonyból kell erednie, ha több van, akkor a tartozások között legalább egy ilyennek is kell lennie.

- g) **„NEM ALAPUL FELRÓHATÓ FELELŐSSÉGEN”**: a **tartozások egyike sem keletkezett olyan jogerős bírósági határozattal, amely az adós polgári vagy büntetőjogi felelősségét állapította meg** olyan **jogutód nélkül megszűnt társas vállalkozással összefüggésben**, ahol az adós vagy adóstárs a tartozásokért való **korlátlan helytállási kötelezettségének nem tett eleget vagy a korlátozott tagi felelősséggel jogellenesen visszaélt**, vagy mint **vezető tisztségviselőnek jogerősen megállapították a felelősségét** a megszűnt **vállalkozás hitelezőinek érdekeit sértő cselekmények miatt**.

Az adósságrendezési eljárás megindítása feltételezi, hogy az adós (adóstárs) korábban az üzleti élet szabályait betartotta, tisztességesen, körültekintően, másokkal együttműködve járt el, döntései, intézkedései során a szerződéses partnerek érdekeit is figyelembe vette. Éppen ezért a jogalkotó az adós adósságrendezési eljárást megelőző, üzleti életben betöltött szerepét megvizsgálja, az adósság jogcímei között differenciál, és azokban az esetekben, ahol az adós (adóstárs) tisztességtelen eljárása igazolást nyer, nem engedi alkalmazni az eljárást.

Nincs hely adósságrendezési eljárásnak abban az esetben, ha jogerős bírósági ítélet az adós (adóstárs) polgári vagy büntetőjogi felelősségét állapította meg

- 1. jogutód nélküli megszűnt társas vállalkozás esetén, ahol az adós (adóstárs) a törvényi kötelezettségének nem tett eleget (közkereseti társaság tagjának felelőssége mögöttes, korlátlan és a többi taggal egyetemleges, míg a betéti társaság beltagjának felelőssége mögöttes, korlátlan és – ha van – a többi beltaggal egyetemleges). A gazdasági élet fontos szereplője az egyéni vállalkozó, egyéni cég is.
- 2. hogy a korlátozott tagi felelősségével jogellenesen visszaélt (a jogi személy elkülönült jogalanyiségével visszaélhet a korlátolt felelősségű társaság tagja, és a részvénytársaság részvényese).
- 3. vagy mint vezető tisztségviselőnek megállapították a felelősségét, a megszűnt vállalkozás hitelezőinek érdekeit sértő cselekménye miatt, azaz a gazdálkodó szervezet jogutód nélkül úgy szűnt meg, hogy hitelezőit nem tudta kifizetni. Megjegyezzük, hogy adott esetben a tag is lehet hitelező (például tagi hitel) így ezeket a körülményeket esetenként vizsgálni kell.

Ha nem forintban áll fenn a tartozás

Amennyiben a pénztartozás valamelyike nem forintban áll fenn, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett – az adósságrendezési feltételek vizsgálatakor irányadó – deviza középárfolyamán kell a tartozás összegét számítani az adósságrendezési eljárás kezdeményezésére jogosultság szempontjából. (Lásd [Törvény 7. § \(2\) bekezdés](#))

II. ütem: 2016. szeptember 30-a után indítható eljárások

A II. ütemben a tartozások között legalább egy olyannak kell lenni, amely már **legalább 90 napja lejárt esedékességű**, vagyis legalább 90 napos késedelemben van és ennek a hátralékos tartozásnak a mértéke kamatokkal és járulékokkal megnövelve **több, mint 500.000.-Ft**. A II. ütemben már nem feltétel a szerződés felmondása vagy a végrehajtással való fenyegetettség

Kezdeményezhető az adósságrendezési eljárás

Az adósságrendezési eljárás a **következő körülmények valamelyike esetén** kezdeményezhető (Lásd Törvény 9. § (1) bekezdés a) – d) pontok)

- a) **fizetési késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozással** a 7. § szerinti tartozások (az adósságrendezési eljárásba bevonható tartozások) miatt a **hitelezők egyike sem mondta még fel, illetve még nem tette lejárttá a hitelszerződést,**
- b) **legalább egy hitelező** a nemfizetés vagy fizetési késedelem miatt a **szerződést már felmondta vagy lejárttá tette,**
- c) **legalább egy hitelező** a fizetési késedelem vagy nemfizetés esetén **már megindította a követelésérvényesítési eljárást** (pl. szerződés felmondása, fizetési meghagyásos eljárás, per, a fizetés jogalapját és összegét megállapító közigazgatási határozat, zálogtárgy értékesítésének kezdeményezése, végrehajtási eljárás kezdeményezése),
- d) a hitelezői **követelések valamelyike már végrehajtás alatt áll, vagy a zálogtárgy értékesítése folyamatban van.**

Nem kezdeményezhető adósságrendezési eljárás

(Lásd Törvény 8. § (1) bekezdés a) – n) pontok)

- a) **„10 ÉVEN BELÜL SIKERTELEN KEZDEMÉNYEZÉS, ”:** az adósságrendezés kezdeményezését **megelőző tíz éven belül az érdekkörébe eső okból** rá vonatkozóan vagy a vele jelzáloghitel tekintetében egyetemlegesen kötelezett adóstársra vonatkozóan a **bíróságon kívüli adósságrendezés sikertelen kezdeményezése tényének, valamint sikertelen bíróságon kívüli adósságrendezés tényének** a törvényben előírt együttműködési kötelezettség vagy a szabályok megszegése miatt az ARE nyilvántartásba történő jogerős bejegyzésére került sor;

Az adós érdekkörébe eső sikertelenségi okok

Az adós érdekkörében felmerülő sikertelenségi okok összefoglalása:

- az adós vagy az adóstárs az előírt törlesztőrészletet nem fizeti
- az adós vagy az adóstárs a kezdeményezéskor befizetendő költségátalányt nem fizeti meg az adós
- a központi hitelinformációs rendszer (KHR) **adatbázisán alapuló eredménytelen adategyeztetési eljárás**
- **hiánypótlási felhívás nem teljesítése** és a törvény 25. § (1) bekezdés szerinti adategyeztetés elmulasztása
- az adós vagy az adóstárs **az adósságrendezés körébe tartozó vagyont vagy bevételt elvonta,**
- az adós vagy az adóstárs **az adósságrendezés körébe tartozó vagyont vagy bevételt eltitkolta,**
- az adós vagy az adóstárs **az adósságrendezés körébe tartozó vagyont vagy bevételt a törvénnyel ellentétesen kezelte,**
- az adós vagy az adóstárs **elmulasztja** a családi vagyongazdálkodóval, a bírósággal, az eljárásban kötelezettségvállalóként részt vevő egyéb kötelezettekkel és a hitelezőkkel való **együttműködési kötelezettségét,**
- az adós vagy az adóstárs **visszaélészerűen gyakorolja jogait,**

- az adós vagy az adóstárs **intézkedéseivel kivonja magát** a családi vagyonfelügyelő **ellenőrzési jogköre** alól,
 - vagy **egyébként megsérti az adósságrendezési eljárás szerinti kötelezettségeit.**
- b) **„10 ÉVEN BELÜL ELUTASÍTÁS”**: az adósságrendezés kezdeményezését **megelőző tíz éven belül** az ő vagy a vele jelzáloghitel tekintetében egyetemlegesen kötelezett adóstárs **érdekkörébe eső okból került sor a bírósági adósságrendezés iránti kezdeményezés jogerős elutasítására** [ide nem értve a Törvény 33. § a), c) d) és e) pontja szerinti eseteket] **vagy bírósági adósságrendezési eljárás megszüntetésére**

Kivéve tehát, ha azért került sor a jogerős elutasításra, mert:

- - ha a **kezdeményezés vagy mellékletei a hiánypótlási felhívás ellenére nem feleltek meg** a törvényben meghatározott feltételeknek;
- - ha az **ügy más bíróság hatáskörébe vagy illetékességébe tartozott, de** a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező bíróságnak történő **áttétel** – az ennek megállapításához szükséges adatok hiánya miatt – **nem volt lehetséges;**
- - ha az adós vagy – meghatalmazás hiányában az adóstárs – **belföldi idézési címmel nem rendelkezett;**
- - ha az adósnak a kérelmében megadott **idézési címen** a Törvény 21. § (1) és (2) bekezdés szerinti **felhívásokat nem lehetett kézbesíteni.**

VAGY

- c) **„NEM TELJESÍTÉS MIATT 10 ÉVIG”**: korábbi adósságrendezési eljárásban az adós, adóstárs mellett egyéb **kötelezettségvállalóként részt vett**, és az adósságrendezési eljárásban meghatározott **fizetési vagy helytállási kötelezettségét nem teljesítette, ennek jogerős megállapításától számított tíz év leteltéig;**
- d) **„PÁRHUZAMOS (TÖBBSZÖRÖS) ELJÁRÁS TILALMA”**: már **van folyamatban** belföldön vagy külföldön olyan **más adósságrendezési eljárás**, ahol adósként (adóstarsként) vagy egyéb kötelezettként vesz részt, vagy a korábban lezárult külföldi adósságrendezési eljárásban meghatározott fizetési kötelezettségét még nem teljesítette vagy annak teljesítése alól a külföldi bíróság még nem mentesítette.
- e) **„KÜLFÖLDI ELJÁRÁSI AKADÁLYOK”**: külföldön olyan vagyoni vagy pénzfizetésre irányuló igény érvényesítésére irányuló **eljárás van folyamatban** ellene vagy olyan **jogerős határozatot hoztak** vele szemben, amelyet **Magyarországon el kell ismerni, és** az adós **vagy** adóstárs **nem jelölt meg belföldi lakóhellyel rendelkező kézbesítési megbízottat, vagy nem adott** olyan írásbeli **hozzájárulást**, amely a külföldi hitelezőkkel és külföldi bíróságokkal történő **kapcsolattartáshoz**, illetve a **külföldi eljárások adatainak beszerzéséhez szükséges,**
- f) **„10 ÉVEN BELÜL VOLT MÁR BEFEJEZETT ELJÁRÁS ALANYA”**: korábban **már volt** olyan bíróságon kívül kötött adósságrendezési megállapodás vagy befejezetté nyilvánított bírósági **adósságrendezési eljárás, amelyben** a) adósként, adóstarsként, b) az adósságrendezési megállapodásban, az egyezségkötésben, illetve a törlesztési határozat végrehajtásában kötelezettséget vállaló egyéb **kötelezettként részt vett**, és a megállapodás megkötésére, illetve a bírósági adósságrendezési **eljárás egyezségkötés jóváhagyásával történő befejezetté nyilvánítására vagy** a bírósági adósságrendezési eljárás **megszüntetésére tíz éven belül került sor,**
- g) **„10 ÉVEN BELÜL MEGSZŰNÉS VAGY HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉS”**: korábban **már volt olyan adósságrendezési eljárás, amelyben** adósként, adóstarsként **rész**

vett, de a) a mentesítését elrendelő határozatot a bíróság utóbb hatályon kívül helyezte, vagy b) a bíróság a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodás hatályának megszűnését állapította meg, vagy c) a bíróság a bírósági adósságrendezési egyezség hatályának megszűnését állapította meg, és az erről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számítva tíz év még nem telt el,

- h) **„LEGALÁBB 200 000 FORINT MAGÁNJOGI IGÉNY”**: az adóstársak, illetve az egyéb kötelezettek között magánjogi jogviszonyból eredő követelés érvényesítése, vagy polgári jogi igény megtérítése iránt eljárás van folyamatban, legalább 200 000 forint összegű fizetési kötelezettség teljesítése érdekében
- i) **„MÁS ORSZÁGBAN FOLYAMATBAN LÉVŐ ELJÁRÁS”**: az adós vagy adóstárs más országban magánszemélyek adósságrendezését vagy más, hasonló jogi hatásokkal járó bíróságon kívüli vagy bírósági eljárást kezdeményezett és azt még nem bírálták el,
- j) **„NEM MINŐSÜL BELFÖLDINEK”**: az adós nem minősül a törvény alkalmazásában belföldinek. Azaz nem minősül a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi. CXVII. törvény (a továbbiakban: „Szja. tv.”) 3. § 2. pontjában felsorolt belföldi illetőségű magánszemélynek.

Az Szja. tv. 3. § 2. pontja alapján **BELFÖLDI ILLETŐSÉGŰ MAGÁNSZEMÉLY**:

- a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel);
- b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben - a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve - legalább 183 napig Magyarország területén gyakorolja;
- c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy; továbbá
- d) az a)-c) pontban nem említett természetes személy, akinek
 - da) kizárólag belföldön van állandó lakóhelye;
 - db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel;
 - dc) szokásos tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg; azzal, hogy a létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik.
- k) **„BÜNTETŐELJÁRÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ OK”**: ha az adósnak, adóstársnak, egyéb kötelezettnek büntetőeljárásban meghozott határozat (ide nem értve a jogerős határozattal megítélt polgári jogi igényt) alapján fennálló pénzbüntetés, bűnügyi költség tartozása van vagy bűnügyi zárlatot rendeltek el a vagyonára, vagy vagyonelkobzást rendeltek el vele szemben,

- l) **„500 000 FORINTOT MEGHALADÓ BÍRSÁG”**: szabálysértési eljárásban vagy közigazgatási eljárásban kiszabott, **járulékaival együtt számított, 500 000 forintot meghaladó összegű bírságtartozása** van,
- m) **„KÖZJOGI JOGVISZONYBÓL EREDŐ TARTOZÁS”**: közjogi jogviszonyból eredő, lejárt esedékességű tartozása van,

Az l) és m) pont szerinti KÖZJOGI JOGVISZONYBÓL EREDŐ KÖVETELÉSBE NEM TARTOZIK BELE, ha

a) az adós **köztartozása lakáshitel-tartozással**, annak kamatával, járulékaival, **lakáscélú vagy otthonteremtési célú hitellel összefüggő állami kezesség beváltása miatt** vagy **állami lakáscélú támogatás, kamattámogatás** visszafizetetésével összefüggésben keletkezett,

b) az adós köztartozása a külön jogszabály szerinti **diákhitel tartozás** meg nem fizetése miatt keletkezett,

c) az adós köztartozása **jogalap nélkül felvett társadalombiztosítási juttatás, állami, önkormányzati szociális, családtámogatási, fogyatékosügyi vagy rehabilitációs juttatás** visszafizetése miatt keletkezett, **és ennek összege – járulékaival együtt – nem haladja meg az 500 000 forintot**,

d) az **adó- vagy más köztartozás vagy bírság megfizetésére** vonatkozóan az adós – a végrehajtás elrendelését megelőzően vagy a végrehajtási eljárásban – **legfeljebb egyéves időtartamra részletfizetést vagy fizetési halasztást kapott, és a részletfizetés mértéke havonta nem haladja meg a 200 000 forintot**.

[Lásd Törvény 8. § (2) bekezdés a) – d) pontok]

Törlesztési támogatás

Az adósságrendezési eljárás mindhárom szakaszában állami törlesztési támogatás állapítható meg az adósságrendezési kötelezettség teljesítéséhez.

Az adós számára a **központi költségvetésből törlesztési támogatás állapítható meg** a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodásban, a bírósági adósságrendezési egyezségben vagy az adósságtörlesztési határozatban megállapított, **a lakhatási feltételek megtartására szolgáló ingatlannal összefüggő hiteljogviszonnyal vagy pénzügyi lízingszerződéssel összefüggő adósságrendezési kötelezettségei teljesítéséhez**. A törlesztési támogatásban részesíthetők körét, a támogatás részletes feltételeit, igénybevételének, folyósításának és az azzal történő elszámolás rendjét a törvény végrehajtási rendelete állapítja meg. (Lásd Törvény 9. § (2) bekezdés)

A tartozások rendezésének módja

Az eljárás kizárólag az adós kezdeményezésére indulhat. A kezdeményezést írásban – az előírt és a honlapról letölthető formanyomtatványokat kitöltésével, az előírt melléletek csatolásával és az ugyancsak előírt nyilatkozatok megadásával (aláírásával) kell előterjeszteni. A törvény több lépcsős folyamatot ír elő az adósságrendezésre. Ezek a szakaszok egymásra épülnek és a sorrend rögzített.

1. Bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás

2. Bírósági adósságrendezési eljárás